

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky

Akademický rok: 2023/24

Destinace (země, město): Egypt, Káhira

Jméno, příjmení: Kateřina Hošková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Univerzita Ajn Šams, Jazyková fakulta (Al-alsun), Katedra bohemistiky

Vyučované ročníky, přístup studentů ke studiu

1., 2., 3. a 4. (bakaláři); cca 200 studentů celkově (počet studentů každoročně stoupá, situace je v této chvíli nezvládnutá - fakulta nemá ani více prostor, ani více lektorů, úroveň studentů se každým rokem snižuje, což mj. souvisí také se stavem středních škol a ekonomickou situací země); jazyková úroveň od úplných začátečníků (A1) až po velmi pokročilé (B2/C1); velké jazykové rozdíly mezi studenty, různorodá motivace studentů ke studiu (studenti si nevybírají předmět studia/fakultu dle svého zájmu - je jim přidělen/a na základě výsledků na SŠ); dále konzultace pro magisterské a doktorské studenty, připomínky k jejich závěrečným pracím, konzultace pro kolegy bohemisty (překlady beletrie) ad.

Vyučované předměty

texty, konverzace, poslech, esej, vybrané kapitoly z české literatury + volitelné předměty/vlastní předměty; rozsah: různě od cca 14 do 18 h týdně (1 vyučovací hodina = 60 min.)

Učebnice a učební materiál

Nové kurikulum akreditovaného předmětu *Český jazyk a literatura* je založeno na učebnici *Čeština pro cizince* (M. Kestřánková a kol.) A1/2, B1, B2; dále byly používány tyto učebnice: *New Czech Step by Step* (L. Holá), *Čeština krok za krokem* B1 a B2 (L. Holá), *Čeština pro život* (A.

Nekovářová), vybrané materiály z dalších učebnic, vlastní materiály, a především autentický materiál (filmy, rozhlas, zprávy, hudba atd.). Studentům jsou k dispozici online skripta jako úvod do studia jazyka pro arabské rodilé mluvčí, které lektorka napsala ve spolupráci s kolegyní B. Abubakr. Lektorka pevně doufá, že nově nastupující lektori budou studenty na skripta odkazovat¹.

Metody/činnosti

V průběhu obou semestrů jsme se věnovali psaní esejů na různorodá témata, překladům, porozumění textům a diskusím o nich, rozšiřování slovní zásoby a opakování gramatiky, a především použití jazyka v různých komunikačních situacích. V předmětech věnovaných literatuře jsme se zabývali českou literaturou 19. a 20. století. Hodiny byly vedeny interaktivně, důraz byl kladen na podporu komunikační kompetence. Semináře *Čeština a turismus* a *Česko-arabská konverzace*, které byly designovány pro egyptské studenty a otevřeny lektorkou, pak podporují interkulturní komunikační kompetence. Česko-arabská konverzace ve spolupráci s Katedrou Blízkého východu FF UK proběhla už poněkolikrát v řadě a z feedbacků je zřejmé, že ji studenti vnímají jako přínosnou. KBV FF UK již předmět nabízí jako akreditovaný, na káhirské bohemistice je třeba po každém semestru žádat o speciální body pro studenty (body za tzv. praxi). Studenti byli vybíráni na základě projeveného zájmu a přístupu ke studiu.

Co se tento akademický rok podařilo

Byla navázána spolupráce s nově založeným Českým centrem Káhira, které díky aktivnímu přístupu lektorky mělo hlavně v začátcích a na prvních akcích dostatek návštěvníků z řad studentů bohemistiky a absolventů. Někteří studenti si také vyzkoušeli dobrovolnickou výpomoc na akcích, což přispělo k jejich profesnímu i lidskému rozvoji.

Káhirská bohemistika získala v minulém roce akreditaci a stala se tak plnohodnotným studijním předmětem na Fakultě jazyků. Ke kladnému hodnocení akreditační komise zásadně přispěly dva semináře iniciované lektorkou. Oba podporují rozvoj interkulturních komunikačních kompetencí studentů. Komise ocenila především mezinárodní spolupráci a dále pak užití jazyka v praxi a podporu uplatnění studentů v zásadním ekonomickém odvětví Egypta – turismu. Tato

¹ <https://czech-for-arabs.webnode.cz/> (na skriptech se dále pracuje a připravuje se tištěná verze).

informace je opakována především proto, aby v těchto předmětech noví lektoři pokračovali a nenechali se odradit přístupem některých kolegů na katedře (v případě obtíží je doporučeno kontaktovat kolegu bohemistu Chalida El Biltagiho).

Prvním seminářem je *Čeština a turismus*. Cílem je, aby si studenti osvojili průvodcovský výklad, vyzkoušeli si, jaké to je vést turistickou skupinu, seznámili se s hlavními egyptskými památkami a dokázali je popsat v češtině. Je samozřejmostí, že jsme se v předmětu věnovali poznávání kulturních a mentálních rozdílů mezi Českem a Egyptem. Součástí výuky byla terénní práce v islámské Káhiře.

Druhým seminářem je *Česko-arabská konverzace – jazyková a kulturní výměn*“, který pořádá lektorka ve spolupráci s Katedrou Blízkého východu FF UK (kontaktní osoba: Adéla Provazníková). Cílem je vzájemné jazykové a kulturní obohacení mezi egyptskými bohemisty a českými arabisty. K oběma předmětům více viz časopis *Krajiny češtiny* č. 15².

Používaný jazyk

Primárně čeština, dále také angličtina, němčina, španělština (podle jazykového zaměření studentů) a arabština.

Další aktivity nad rámec výuky

- realizace **dílny tvůrčího psaní** ve spolupráci s Českým centrem na vlastní žádost lektorky. Dílna tvůrčího psaní byla určena pro děti i dospělé a byla plně obsazena. Obsah byl připraven na základě tří knih lektorky (*Tvůrčí psaní pro malé spisovatele a spisovatelky, To si piš! ... a kresli taky* 1. a 2. díl) a zkušeností z dílen v předchozích letech³.
- příprava tisku skript *Úvod do studia českého jazyka* (vlastní skripta katedra nemá)
- spolupráce s nově otevřeným Českým centrem v Káhiře (Czech Centres) a aktivní participace studentů i lektorky na akcích (*Czech Book Club, Literature Night in Dokki, Heroines* a další)
- několik studentů 3. ročníku se (stejně jako každý rok) dostalo na jarní stipendia do ČR a také na letní školy v Praze, Brně a Olomouci

² https://www.dzs.cz/sites/default/files/2023-08/KrajinyCestiny_2023.pdf

³ Feedback od majitele nakladatelství určený pro ředitelku ČC, část: „...*The creative writing workshop for children presented by Katrina was absolutely wonderful for everyone, both children and mothers. I hope to have a full workshop in the future. I hope to arrange a workshop soon.*“ Ragai Moussa

- několik společných výletů do káhirských galerií a použití jazyka v praxi, rozvíjení komunikačních kompetencí i kulturního rozhledu studentů (studenti často pocházejí z mimoměstského prostředí)
- rozšíření Klubu absolventů káhirské bohemistiky o nové členy (FB skupina, v současné chvíli cca 200 členů): cílem je neztratit kontakt s absolventy, pořádat setkání a zprostředkovat kontakt s českými firmami, které mají o egyptský trh zájem (databáze např. využilo právě České centrum Káhira)

Obtíže výuky i života v Egyptě

Káhira má zhruba 25 milionů obyvatel, tzn. problém s dopravou i s technickým stavem dopravních prostředků. Mnoho studentů dojíždí z velké dálky, a to klidně i tři hodiny (jedna cesta). Dalším problémem je stav životního prostředí, konkrétně kvalita vzduchu v Káhiře (mimo jiné). Smog a prach způsobují častou únavu (Káhira patří k nejznečištěnějším městům na světě). Vzhledem k infrastruktuře i krátký déšť způsobuje dopravní kolaps. Dalším problémem, který přímo ovlivňuje výuku, je nestabilní internet. Online výuka (např. v době pandemie) je přínosem pro ty, kteří dojíždějí z velké dálky, ale způsobuje problémy těm studentům, kteří nemají kvalitní internetové připojení, počítač apod. Studenti nejvíce spoléhají na své telefony a data. Kvůli permanentně se zhoršující ekonomické situaci země se dá předpokládat, že finanční situace rodin bude mít přímý vliv na studenty a jejich studium. Běžné je i to, že někteří studenti (spíše muži) musejí pracovat a pomáhat rodině.

Velkým plusem je univerzitní platforma Moodle, kde studenti najdou studijní materiál, texty, kvízy atd.

Hygienické podmínky na fakultě neodpovídají evropským standardům i představivosti evropských lektorů, pokud se zeměmi podobného typu nemají zkušenosti. Často se také stává, že neteče voda.

Každý lektor by si měl před odjezdem do Káhiry uvědomit podstatné rozdíly v evropské a egyptské mentalitě.

Podmínky pro výuku

Lektor má k dispozici sdílený stůl v kabinetě s dalšími lektory jiných jazyků + 1 skříňku na učební pomůcky (především slovníky a učebnice). Kabinety jsou vybavené pouze základním nábytkem.

Učebny jsou nevybavené a akustika je na špatné úrovni (výjimkou je pouze jedna učebna, kde se dá promítat), což vzhledem k počtu 30 až 50 studentů ve třídě ovlivňuje výuku; cesta na univerzitu cca 1,5 h (metrem a chůzí).

Po několika letech se do vedení katedry vrátil bývalý vedoucí katedry Amr Shatury. Spolupráce s ním je komplikovaná. Na pracovišti nevládne příjemná atmosféra. Katedra je v podstatě rozdělena na dva tábory a také kvůli specifické egyptské mentalitě se někteří kolegové snaží českého lektora vtáhnout do konfliktu.

Po akreditaci předmětu byla na podzim 2023 domlouvána návštěva MŠMT/DZS na káhirské fakultě, která byla ovšem zrušena. Je třeba zmínit, že toto odřeknutí na poslední chvíli bylo vnímáno negativně.

Lektor v této chvíli dostává z egyptské strany výplatu ve výši hluboce pod zákonnou základní mzdou. I toto mělo být – alespoň podle názoru lektorky – předmětem jednání mezi univerzitou a MŠMT. Zahraniční lektoři dostávají na fakultě výplaty v různé výši. Kvůli panujícím (a zřejmě záměrnému) chaosu je nemožné dobrat se jasné odpovědi na mzdovém oddělení.

Káhira 30. července 2024

Mgr. et Mgr. Kateřina Hošková

Obrazová příloha:

1. seminář tvůrčího psaní - červen 2024, Nakladatelství Elles, Káhira:

2. spolupráce s Katedrou Blízkého východu FF UK - tandemový seminář Česko-arabská konverzace proběhl již po několikáté:

Upravit

Česko-arabská konverzace - jaro 2024 (Ajn Šams-UK)

Soukromá skupina · 25 členů

+ Pozvat

Sdílet

Upravit

Česko-arabská konverzace - Ain Shams - UK - podzim 2023

Soukromá skupina · 28 členů

+ Pozvat

Sdílet

3. FB skupina Absolventi káhirské bohemistiky má již téměř 200 členů:

Upravit

Absolventi káhirské bohemistiky

Soukromá skupina · 178 členů

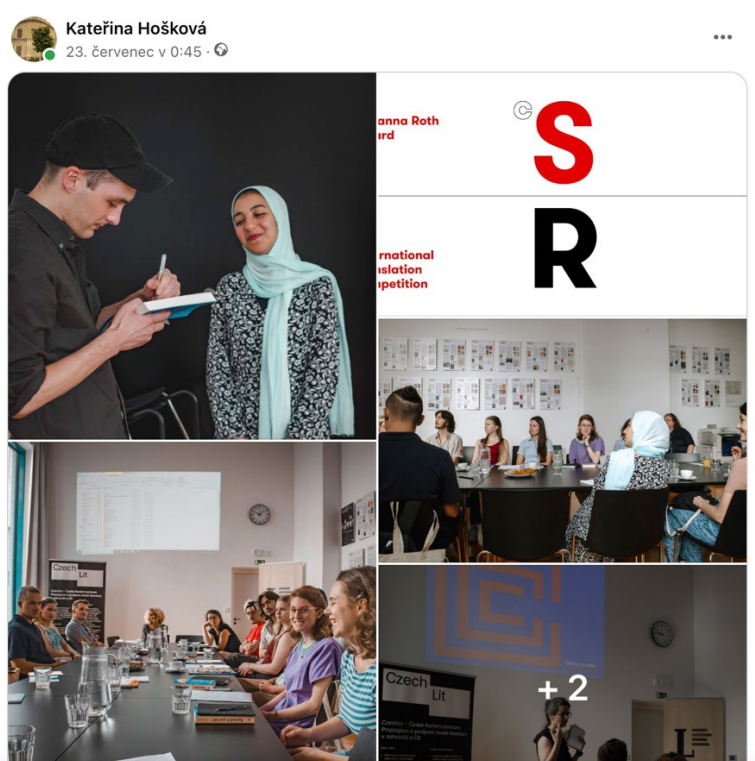
+ Pozvat

Sdílet

4. spolupráce s Českými centry a ČLC:

- v rámci spolupráce s ČC lektorka mj. připravila soupis doposud přeložené české literatury do arabštiny, vydané v egyptských/káhirských nakladatelstvích; v tomto přehledu by se mělo pokračovat (ČC Káhira nyní bude jednotlivé tituly představovat na sociálních sítích). **Lektorka zároveň doporučuje, aby se MŠMT, ČC, ČLC, případně další organizace začaly zabývat také úrovní překladu do arabštiny. Překlady podléhají cenzuře a mezi jednotlivými překladateli jsou podstatné rozdíly v přístupu i schopnostech.** Vzhledem k ekonomické situaci země jsou překlady dotované českým státem pro mnoho egy. překladatelů podstatným zdrojem příjmů.

- absolventka bohemistiky Hadír Taha (studentka předchozí lektorky Arwy Al-Hamatiové a současné lektorky Kateřiny Hoškové), laureátka ceny Susany Roth 2024:

 Czech Centres in Egypt - المراكز التشيكية بمصر · 22. červenec v 13:54 · 🌐

Laureátka Hadír zdraví z Česka 🇨🇪🇪🇬

Setkání s lauréatami a laureátkami Ceny Susanny Roth 2024 ✅

Krásy Prahy a Brna ✅

Účast na Bohemistickém semináři ✅

Setkání se spisovatelem Markem Torčíkem ✅

To vše zvládá Hadír Taha, letošní laureátka z Egypta, která chválí rovněž skvělou organizaci a program setkání. Ještě jednou gratulujeme Hadír a věříme, že letní pobyt v Česku jí bude inspirovat třeba i pro další práci na překladech současné české literatury. A třeba bude inspirovat také další mladé překladatele a překladatelky k tomu, aby se zapojili zase v příštím ročníku.

📍 Sára Vybíralová / České literární centrum
Embassy of the Czech Republic in Cairo, Egypt
Česká centra/Czech Centres
CzechLit - České literární centrum
#CzechCultureWorldwide #CzechCentres #CenaSusannyRoth #CzechLit #Translation
#MarekTorcik #RozlozisPamet #CzechLanguage

👍👏🥳 Omnia Shaban, Habiba El-sayed a 17 dalším

- návštěva výstavy Českých center „Heroines“

Kateřina Hošková

9. květen · 🌐

2. ročník káhírských bohemistů objevuje umění. Barvy byly intenzivní, nápady neotřelé, interpretace hluboké. 5000 let historie umění je v nich! 🎨👏

👍❤️ Maryam Alaa, Rwan Hassona a 67 dalším

7 komentářů

6. rozvoj česko-egyptských vztahů - díky propojení těch správných lidí se na festivalu Respekt v Praze uskutečnil koncert egyptské skupiny El Tanboura:

Kateřina Hošková

16. červen · 🌐

Povedlo se 😊

El Mastaba Center For Egyptian Folk Music

16. červen · 🌐

انتظروا فرقة الطنبورة في بث مباشر من حفلتها بمهرجان ريسبكت بالتشيك اليوم الساعة ٦:٣٠ م بتوقيت القاهرة

Zobrazit překlad

👍❤️👏 Vám, Farag A. Afify, Esraa Essam Ali a 7 dalším